

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 april 2019

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 12 april 1965
betreffende het vervoer van gasachtige
producten en andere door middel van
leidingen, van de wet van 29 april 1999
betreffende de organisatie van de
elektriciteitsmarkt en van de programmawet
van 27 april 2007**

**Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van
29 april 1999 betreffende de organisatie
van de elektriciteitsmarkt en van de wet van
12 april 1965 betreffende het vervoer van
gasachtige producten en andere door middel
van leidingen, teneinde de toegang tot het
sociaal tarief uit te breiden**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS,
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Gilles VANDEN BURRE**
EN MEVROUW **Rita BELLENS**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzettingen	3
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	4

Zie:

Doc 54 3563/ (2018/2019):

001: Wetsvoorstel van mevrouw Dierick, de heren Wilrycx en Wollants en mevrouw Smaers.

002: Wijziging indiener.

003 en 004: Amendementen.

Zie ook:

006: Tekst aangenomen door de commissie.

Doc 54 3191/ (2017/2018):

001: Wetsvoorstel van mevrouw Lalieux c.s.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 avril 2019

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 12 avril 1965
relative au transport de produits gazeux
et autres par canalisations,
la loi du 29 avril 1999
relative à l'organisation du marché
de l'électricité et la loi-programme
du 27 avril 2007**

**Proposition de loi modifiant la loi du
29 avril 1999 relative à l'organisation
du marché de l'électricité et la loi du
12 avril 1965 relative au transport de produits
gazeux et autres par canalisations, en ce qui
concerne l'extension de l'accès
au tarif social**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION,
DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE
PAR
M. Gilles VANDEN BURRE
ET MME **Rita BELLENS**

SOMMAIRE

Pages

I. Procédure	3
II. Exposés introductifs	3
III. Discussion des articles et votes	4

Voir:

Doc 54 3563/ (2018/2019):

001: Proposition de loi de Mme Dierick, MM. Wilrycx et Wollants et Mme Smaers.

002: Modification auteur.

003 et 004: Amendements.

Voir aussi:

006: Texte adopté par la commission.

Doc 54 3191/ (2017/2018):

001: Proposition de loi de Mme Lalieux et consorts.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Jean-Marc Delizée

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA Rita Bellens, Rita Gantois, Werner Janssen, Bert Wollants
PS Paul-Olivier Delannois, Jean-Marc Delizée, Fabienne Winckel
MR Caroline Cassart-Mailleux, Benoît Friart, Isabelle Galant
CD&V Leen Dierick, Griet Smaers
Open Vld Nele Lijnen, Frank Wilrycx
sp.a Youro Casier
Ecolo-Groen Gilles Vanden Burre
cdH Michel de Lamotte

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Christoph D'Haese, Inez De Coninck, Peter Dedecker, Jan Jambon, Koen Metsu
Nawal Ben Hamou, Jacques Chabot, Michel Corthouts, Laurent Devin, Karine Lalieux
Emmanuel Burton, Gautier Calomne, David Clarinval, Damien Thiéry
Nathalie Muylle, Jef Van den Bergh, Vincent Van Peteghem
Egbert Lachaert, Vincent Van Quickenborne, Tim Vandenput
Maya Detiège, Karin Temmerman
Kristof Calvo, Jean-Marc Nollet
Benoît Dispa, Vanessa Matz

C. — Niet-stemgerechtigd lid / Membre sans voix délibérative:

PP Aldo Carcaci

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Beknopt Verslag	CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN: Plenum	PLEN: Séance plénière
COM: Commissievergadering	COM: Réunion de commission
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be	Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel: publications@lachambre.be
De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier	Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft deze wetsvoorstellen besproken tijdens haar vergaderingen van 26 maart 2019 en 2 april 2019.

I. — PROCEDURE

Tijdens de vergadering van 26 maart 2019 besliste de commissie, na de inleidende uiteenzettingen door de hoofdindiensters van beide wetsvoorstellen, de verdere bespreking te verdagen. Tijdens de vergadering van 2 april 2019 vonden de artikelsgewijze bespreking en de stemmingen plaats.

Het wetsvoorstel nr. 3563/001 is een herneming van een voorontwerp van wet dat door de minister van Economie werd voorbereid. De tekst van het voorontwerp van wet werd voor advies voorgelegd aan Afdeling Wetgeving van de Raad van State¹. Dit advies werd ter beschikking gesteld van de commissieleden voor aanvang van de bespreking.

De commissie heeft beslist het wetsvoorstel (Leen Dierick c.s.) tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de programmawet van 27 april 2007 (nr. 3563/001) als basis te nemen van de bespreking.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

A. Wetsvoorstel nr. 3563/001

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) wijst erop dat het wetsvoorstel een dubbel doel nastreeft.

Enerzijds strekt ze ertoe de lijst van de verschillende sociale categorieën die van de toepassing van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas en elektriciteit zouden kunnen genieten, in te voegen in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (de “gaswet”) en in de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (de “elektriciteitswet”), waarbij deze lijst bovendien geactualiseerd wordt ten opzichte van het huidige reglementaire systeem dat deze sinds 2007 beheert.

Anderzijds strekt dit voorstel ertoe een stelsel van maximumprijzen in te stellen voor de levering van warmte door middel van netten voor warmtevoorziening

¹ Zie Bijlage 1 bij dit verslag.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ces propositions de loi au cours de ses réunions du 26 mars et du 2 avril 2019.

I. — PROCÉDURE

Au cours de la réunion du 26 mars 2019, au terme des exposés introductifs des auteurs principaux des propositions de loi, la commission a décidé d'ajourner la discussion. Durant la réunion du 2 avril 2019, elle a procédé à la discussion des articles et aux votes.

La proposition de loi n° 3563/001 reprend un avant-projet de loi préparé par le ministre de l'Économie. Le texte de l'avant-projet de loi avait été soumis pour avis à la section de législation du Conseil d'État¹. Cet avis a été mis à la disposition des membres de la commission avant l'entame de la discussion.

La commission a décidé de prendre comme base de discussion la proposition de loi (Leen Dierick et consorts) modifiant la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et la loi-programme du 27 avril 2007 (n° 3563/001).

II. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS

A. Proposition de loi n° 3563/001

Mme Leen Dierick (CD&V) souligne que la proposition de loi poursuit un double objectif.

D'une part, elle vise à insérer la liste des diverses catégories sociales susceptibles de bénéficier de l'application de prix maximaux sociaux pour la fourniture de gaz et d'électricité dans la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations et dans la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, ladite liste étant en outre actualisée par rapport à l'actuel dispositif réglementaire la régissant depuis 2007.

D'autre part, elle a pour objet d'instaurer un régime de prix maximaux pour la fourniture de chaleur au moyen de réseaux de distribution de chaleur à distance, en

¹ Voir annexe 1 au présent rapport.

op afstand ten voordele van de bovenvermelde sociale categorieën, zoals wat er voor de levering van aardgas en elektriciteit bestaat.

Voor het overige verwijst de hoofdindienster naar de artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel nr. 54 3563/001.

B. Wetsvoorstel nr. 3191/001

Mevrouw Karine Lalieux (PS) verklaart dat het wetsvoorstel er eveneens toe strekt de toegang tot het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas uit te breiden, om aldus energiearmoede tegen te gaan. De hoofdindienster verduidelijkt dat de tekst van het wetsvoorstel nr. 3191/001 in grote lijnen aansluit bij het wetsvoorstel nr. 3563/001, zij het met eigen en meer verdergaande accenten. Het lid verzet zich echter niet tegen de verdere bespreking in commissie van het wetsvoorstel nr. 54 3563/001.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Artikel 1 dat de grondwettelijke bevoegdheidsgrondslag bevat, geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 2

Wijziging van de wet van 12 april 1995 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen

Art. 2

Artikel 2 strekt ertoe de definitie van “beschermde residentiële afnemer” en van “netten voor warmtevoorziening op afstand” te verankeren in de gaswet.

Artikel 2 wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

faveur des catégories sociales susvisées, à l’instar de ce qui existe pour la fourniture de gaz et d’électricité.

Pour le reste, l’auteure principale renvoie au commentaire des articles de la proposition de loi n° 54 3563/001.

B. Proposition de loi n° 3191/001

Mme Karine Lalieux (PS) explique que la proposition de loi vise également à élargir l’accès au tarif social pour l’électricité et le gaz naturel afin de lutter contre la précarité énergétique. L’auteure principale précise que le texte de la proposition de loi n° 3191/001 correspond, dans les grandes lignes, à celui de la proposition de loi n° 3563/001, même s’il met ses propres accents et va plus loin que la proposition de loi précitée. Toutefois, la membre ne s’oppose pas à la poursuite de l’examen en commission de la proposition n° 54 3563/001.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

CHAPITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

L’article 1er fixe le fondement constitutionnel de la compétence. Il ne donne lieu à aucune observation.

L’article 1er est adopté à l’unanimité.

CHAPITRE 2

Modification de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations

Art. 2

L’article 2 vise à ancrer dans la loi gaz la définition de “client protégé résidentiel” et de “réseaux de distribution de chaleur à distance”.

L’article 2 ne donne lieu à aucune observation et est adopté à l’unanimité.

Art. 3

Artikel 3 voegt in artikel 15/10 van de gaswet een nieuwe paragraaf 2/1 in die een stelsel van sociale maximumprijzen instelt voor de levering van warmte door middel van netten voor warmtevoorziening op afstand ten voordele van de beschermde residentiële afnemers, waarvan de definitie in paragraaf 2/2 van hetzelfde artikel wordt opgenomen. Daarin wordt onder andere voorzien dat deze maximumprijzen geen enkel forfaitair bedrag of vergoeding mogen omvatten.

Mevrouw Griet Smaers (CD&V) c.s. dient amendement nr. 4 in (DOC 3563/004) ertoe strekkende de woorden "of waarvan de aansluiting op het net voor warmtevoorziening collectief is" in te voegen in de bepaling onder 2°, paragraaf 2/2, tweede lid.

Mevrouw Leen Dierick (CD&V), mede-indienster van het amendement nr. 4, verduidelijkt dat het amendement een gelijk speelveld tussen warmtenetten en aardgas beoogt. Voorts verwijst de spreekster naar de verantwoording bij het amendement.

De heer Youro Casier (sp.a), dient amendement nr. 5 (DOC 3563/004) in, dat dezelfde strekking heeft als het amendement nr. 4.

Het amendement nr. 4 wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

Dientengevolge is het amendement nr. 5 is zonder voorwerp.

Het geamendeerde artikel 3 wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

Art. 4

Artikel 4 bepaalt dat de uitvoeringsmaatregelen, zoals voorzien in artikel 15/11, § 1er *quinquies*, van dezelfde wet, betreffende het bepalen van de werkelijke nettokosten als gevolg van de toepassing van de sociale maximumprijzen voor de betrokken ondernemingen en hun tussenkosten in de tenlasteneming ervan, na advies en niet op voorstel van de CREG worden opgesteld.

De heer Youro Casier (sp.a) c.s. dient amendement nr. 1 in (DOC 3563/003) ertoe strekkende het artikel weg te laten. De hoofdindienster van het amendement verduidelijkt dat de CREG als specialist ter zake als regulator niet enkel advies moet geven, maar effectief het voorstel moet doen.

Art. 3

L'article 3 insère dans l'article 15/10 de la loi gaz un paragraphe 2/1 établissant un régime de prix maximaux sociaux pour la fourniture de chaleur au moyen de réseaux de distribution de chaleur à distance en faveur des clients protégés résidentiels, dont la définition est reprise au paragraphe 2/2 du même article. Il y est notamment prévu que ces prix maximaux, comme pour la fourniture de gaz et d'électricité, ne peuvent comporter aucun montant forfaitaire ni redevance.

Mme Griet Smaers (CD&V) et consorts présentent l'amendement n° 4 (DOC 3563/004), qui tend à insérer les mots "ou dont le raccordement au réseau de distribution de chaleur est collectif" dans le paragraphe 2/2, alinéa 2, 2°.

Mme Leen Dierick (CD&V), coauteure de l'amendement n° 4, explique que l'amendement tend à garantir une égalité de traitement entre les réseaux de distribution de chaleur et le gaz naturel. Pour le surplus, l'intervenante renvoie à la justification de l'amendement.

M. Youro Casier (sp.a), présente l'amendement n° 5 (DOC 3563/004), qui a une portée identique à celle de l'amendement n° 4.

L'amendement n° 4 ne donne lieu à aucune observation et est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 5 devient par conséquent sans objet.

L'article 3, ainsi modifié, ne donne lieu à aucune autre observation et est adopté à l'unanimité.

Art. 4

L'article 4 prévoit que les mesures d'exécution, prévues à l'article 15/11, § 1er *quinquies*, de la même loi, qui sont relatives à la détermination du coût réel net résultant de l'application de prix maximaux sociaux pour les entreprises concernées et de leur intervention pour sa prise en charge sont établies également après avis et non sur proposition de la CREG.

M. Youro Casier (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 1 (DOC 3563/003) tendant à supprimer cet article. L'auteur principal de l'amendement précise que la CREG, en tant que spécialiste en la matière et en tant que régulateur, ne doit pas seulement émettre un avis, mais aussi formuler la proposition dans les faits.

Anders dan de auteurs van het wetsvoorstel nr. 54 3563/001, is de spreker immers van oordeel dat de vergelijking met het bepalen van de maximumprijzen niet opgaat, aangezien die procedure nauwgezet wordt geregeld bij koninklijk besluit.

Het amendement nr. 1 wordt verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

Artikel 4 wordt vervolgens ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen tegen 1 stem.

HOOFDSTUK 3

Wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Art. 5

Artikel 5 strekt ertoe de definitie van “beschermd residentiële afnemer” in artikel 2, 16°, *quater*, van de elektriciteitswet, aan te passen zodat deze definitie van de verschillende sociale categorieën die van de toepassing van sociale maximumprijzen zouden kunnen genieten, bepaald worden door artikel 20, § 2/1, van de elektriciteitswet.

Artikel 5 wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

Art. 6

Naar analogie met artikel 3 van het wetsvoorstel, stelt artikel 6 voor een gelijkaardige bepaling met betrekking tot de instelling van maximumprijzen voor de levering van warmte door middel van netten voor warmtevoorziening op afstand in te schrijven in de elektriciteitswet.

Artikel 6 wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

Art. 7

De heer Youro Casier (sp.a) c.s. dient een amendement nr. 2 (DOC 54 3563/003) in ertoe strekkende het artikel 7 weg te laten.

De hoofdindieners verduidelijkt dat dit amendement hetzelfde beoogt als het amendement nr. 1 op artikel 4.

Het amendement nr. 2 wordt verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

Contrairement aux auteurs de la proposition de loi n° 54 3563/001, l'intervenant estime en effet que la comparaison avec la fixation des prix maximaux ne tient pas car cette procédure est déjà réglée avec précision dans un arrêté royal.

L'amendement n° 1 est rejeté par 10 voix contre 4.

L'article 4 est ensuite adopté sans modification par 13 voix contre une.

CHAPITRE 3

Modification de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité

Art. 5

L'article 5 vise à adapter la définition de “client protégé résidentiel” tel qu'établie par l'article 2, 16° *quater*, de la loi électricité, afin que cette définition des diverses catégories sociales susceptibles de bénéficier de l'application de prix maximaux sociaux soit établie par l'article 20, § 2/1, de la loi électricité.

L'article 5 ne fait l'objet d'aucune observation et est adopté à l'unanimité.

Art. 6

Par analogie avec l'article 3 de la proposition de loi, l'article 6 vise à inscrire dans la loi électricité une disposition similaire relative à l'institution de prix maximaux pour la fourniture de chaleur au moyen de réseaux de distribution de chaleur à distance.

L'article 6 ne fait l'objet d'aucune observation et est adopté à l'unanimité.

Art. 7

M. Youro Casier (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 2 (DOC 54 3563/003) tendant à supprimer l'article 7.

L'auteur principal explique que cet amendement a la même portée que l'amendement n° 1 à l'article 4.

L'amendement n° 2 est rejeté par 10 voix contre 4.

Artikel 7 wordt ongewijzigd aangenomen met 9 tegen 4 stemmen.

HOOFDSTUK 4

Wijziging van de programmawet van 27 april 2007

Art. 8

Artikel 8 strekt ertoe in artikel 3 van de programmawet van 27 april 2007 een definitie van “beschermde residentiële afnemer” in te voegen met verwijzing naar de betreffende wetsbepalingen van de gas- en de elektriciteitswet.

Artikel 8 wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

Art. 9

Artikel 9 heft op het artikel 4 van de programmawet van 27 april 2007, dat de verschillende sociale categorieën definieert die van de toepassing van sociale maximumprijzen zouden kunnen genieten.

Artikel 9 wordt zonder verdere bespreking eenparig aangenomen.

Art. 9/1 (nieuw)

Mevrouw Leen Dierick c.s. dient een *amendement nr. 3* (DOC 54 3563/003) in ertoe strekkende een nieuw artikel 9/1 in te voegen dat artikel 6 van de programmawet van 27 april 2007 wijzigt om dit artikel in overeenstemming te brengen met de wetwijziging van 24 februari 2019.

Het amendement nr. 3 wordt aangenomen met 9 stemmen en 5 onthoudingen.

De heer Bert Wollants (N-VA) c.s. dient *amendement nr. 6* (DOC 54 3563/004) in ertoe strekkende het koninklijk besluit van 11 februari 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen te bekrachtigen met ingang van 31 maart 2019, de dag van de inwerkingtreding ervan.

De hoofdiener wijst erop dat het belangrijk is dat er rechtszekerheid wordt geboden aan de investeerders in hernieuwbare energie.

L'article 7 est adopté sans modification par 9 voix contre 4.

CHAPITRE 4

Modification de la loi-programme du 27 avril 2007

Art. 8

L'article 8 vise à introduire à l'article 3 de la loi-programme du 27 avril 2007 une définition de ce qu'il faut entendre par client protégé résidentiel en faisant référence aux dispositions législatives concernées des lois gaz et électricité.

L'article 8 ne fait l'objet d'aucune observation et est adopté à l'unanimité.

Art. 9

L'article 9 abroge l'article 4 de la loi-programme du 27 avril 2007, qui définissait les diverses catégories sociales susceptibles de bénéficier de l'application de prix maximaux sociaux.

L'article 9 ne fait l'objet d'aucune observation et est adopté à l'unanimité.

Art. 9/1 (nouveau)

Mme Leen Dierick et consorts présentent l'*amendement n° 3* (DOC 54 3563/003) tendant à insérer un article 9/1 modifiant l'article 6 de la loi-programme du 27 avril 2007 afin de mettre cet article en conformité avec la modification législative du 24 février 2019.

L'amendement n° 3 est adopté par 9 voix et 5 abstentions.

M. Bert Wollants (N-VA) et consorts présentent l'*amendement n° 6* (DOC 54 3563/004) tendant à confirmer l'arrêté royal du 11 février 2019 modifiant l'arrêté royal du 16 juillet 2002 relatif à l'établissement de mécanismes visant la promotion de l'électricité produite à partir de sources d'énergie renouvelables avec effet au 3 mars 2019, le jour de son entrée en vigueur.

L'auteur principal souligne qu'il importe d'offrir de la sécurité juridique aux personnes qui investissent dans les énergies renouvelables.

Het amendement nr. 6 wordt verworpen met 8 tegen 7 stemmen.

HOOFDSTUK 5

Inwerkingtreding

Art. 10

Artikel 10 bepaalt de inwerkingtreding van de wet.

De heer Bert Wollants (N-VA) c.s. dient amendement nr. 7 (DOC 54 3563/004) in ertoe strekkend de inwerkingtreding te bepalen van het bij amendement nr. 6 voorgestelde artikel.

Ingevolge de verwerping van het amendement nr. 6, is het amendement nr. 7 zonder voorwerp.

*
* *

Het geheel van het wetsvoorstel wordt, geamendeerd en wetgevingstechnisch verbeterd, aangenomen met 10 stemmen en 5 onthoudingen.

Dientengevolge is het wetsvoorstel nr. 3191/001 zonder voorwerp.

De rapporteurs,

De voorzitter,

Gilles VANDEN BURRE
Rita BELLENS

Jean-Marc DELIZÉE

Artikelen die een uitvoeringsbepaling vergen (art.78.2Rgt): 3, 6 en 11.

BIJLAGE

Advies van de Raad van State

L'amendement n° 6 est rejeté par 8 voix contre 7.

CHAPITRE 5

Entrée en vigueur

Art. 10

L'article 10 fixe l'entrée en vigueur de la loi.

M. Bert Wollants (N-VA) et consorts présentent l'amendement n° 7 (DOC 54 3563/004) tendant à fixer l'entrée en vigueur de l'article proposé par l'amendement n° 6.

À la suite du rejet de l'amendement n° 6, l'amendement n° 7 devient sans objet.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée et corrigée sur le plan légistique, est adopté par 10 voix et 5 abstentions.

La proposition de loi n° 3191/001 devient dès lors sans objet.

Les rapporteurs,

Le président,

Gilles VANDEN BURRE
Rita BELLENS

Jean-Marc DELIZÉE

Articles nécessitant une mesure d'exécution (art. 78.2 du Règlement): 3, 6 et 11.

ANNEXE

Avis du Conseil d'État

BIJLAGE**ANNEXE****RAAD VAN STATE**
afdeling Wetgeving**CONSEIL D'ÉTAT**
section de législationadvies 64.911/1
van 10 januari 2019avis 64.911/1
du 10 janvier 2019

over

sur

een voorontwerp van wet 'tot
wijziging van de wet van
12 april 1965 betreffende het
vervoer van gasachtige producten
en andere door middel van
leidingen, van de wet van
29 april 1999 betreffende de
organisatie van de
elektriciteitsmarkt en van de
programmawet van 27 april 2007'

un avant-projet de loi 'modifiant
la loi du 12 avril 1965 relative au
transport de produits gazeux et
autres par canalisations, la loi du
29 avril 1999 relative à
l'organisation du marché de
l'électricité et la loi-programme du
27 avril 2007'

Op 6 december 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Economie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de programmawet van 27 april 2007’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 3 januari 2019. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Chantal BAMPS, staatsraden, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 10 januari 2019.

*

Le 6 décembre 2018, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Économie à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi ‘modifiant la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et la loi-programme du 27 avril 2007’.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre le 3 janvier 2019. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Wilfried VAN VAERENBERGH et Chantal BAMPS, conseillers d'État, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Tim CORTHAUT, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Marnix VAN DAMME, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 10 janvier 2019.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

2. Met het om advies voorgelegde voorontwerp van wet wordt een tweevoudig oogmerk nagestreefd.

In de eerste plaats wordt in de wetten van 12 april 1965² en 29 april 1999³ een geactualiseerde lijst van sociale categorieën ingeschreven die voor de toepassing van sociale maximumprijzen voor het leveren van aardgas en elektriciteit in aanmerking kunnen komen.

Daarnaast wordt, naar het voorbeeld van wat reeds bestaat op het vlak van de leveringen van aardgas en elektriciteit, een stelsel van maximumprijzen ingesteld voor de levering van warmte door middel van netten voor warmtevoorziening op afstand ten voordele van de voornoemde sociale categorieën.⁴

De Koning wordt in artikel 10 van het voorontwerp opgedragen om “de datum van inwerkingtreding van het geheel of een deel van elk van de artikelen van (de ontworpen) wet” te bepalen.

BEVOEGDHEID

3.1. De federale overheid is bevoegd voor het algemeen prijs- en inkomensbeleid, en dus ook voor de maximumprijzen voor gas en elektriciteit, weliswaar onverminderd de tariefbevoegdheden van de gewesten met betrekking tot de distributietarieven (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’). Daartoe is er een bijzonder bevoegdheidsvoorbehoud ingeschreven in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarnaar artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3°, *in fine* (“onder voorbehoud van hetgeen bepaald is in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d)”) uitdrukkelijk verwijst. Die bepaling luidt als volgt:

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van wet wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere normen verstaan.

² Wet van 12 april 1965 ‘betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen’.

³ Wet van 29 april 1999 ‘betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt’.

⁴ Dat de regeling inzake de warmtenetten in de wet van 12 april 1965 wordt opgenomen vindt naar het zeggen van de gemachtigde een verklaring in het gegeven dat het opschrift van die wet het mogelijk maakt om “warmte” te begrijpen onder “andere” dan gasachtige leidingen.

“De federale overheid is echter bevoegd voor de aangelegenheden die wegens hun technische en economische ondeelbaarheid een gelijke behandeling op nationaal vlak behoeven, te weten:

[...]

d) de tarieven, met inbegrip van het prijsbeleid, onverminderd de gewestelijke bevoegdheid inzake de tarieven bedoeld in het eerste lid, a) en b).”

3.2. Warmtenetten vallen volgens artikel 6, § 1, VII, eerste lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 onder de exclusieve bevoegdheid van de gewesten. Bijgevolg valt de prijsregulering van die diensten onder de uitzondering die wordt vermeld in artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3° (“met uitzondering van de regeling van de prijzen in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten en de gemeenschappen behoren”). Er is echter ook hier het bevoegdheidsvoorbehoud in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet.

Er zou kunnen worden van uitgegaan dat het voornoemde artikel 6, § 2, VII, tweede lid, d), een algemeen voorbehoud met betrekking tot de tarieven en de prijzen van energie formuleert dat zowel de prijzen voor gas en elektriciteit als die voor warmte omvat. De gewesten zijn weliswaar bevoegd gemaakt voor de distributietarieven van gas en elektriciteit, waarvoor dus in een uitzondering wordt voorzien, maar daarbuiten zou de federale overheid volledig bevoegd zijn.

De *ratio legis* van artikel 6, § 2, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bestond er echter in om de federale bevoegdheid voor de eindprijzen voor gas en elektriciteit, inclusief de sociale tarieven, te vrijwaren.⁵ De betrokken bepaling werd ingevoegd naar aanleiding van het toenmalige advies van de Raad van State,⁶ zonder dat daarbij evenwel is gerefereerd worden aan de warmtenetten. Een lezing waarbij de federale overheid op grond van haar bevoegdheid op het gebied van het prijsbeleid bevoegd moet worden geacht voor alle energieprijzen, zou bovendien tot gevolg hebben dat de gewesten – bij gebrek aan analoog voorbehoud – evenmin bevoegd zouden zijn om distributietarieven vast te stellen voor dergelijke netten.⁷

De desbetreffende bevoegdheidsvraag is tot op heden nog niet gerezen omdat de Vlaamse overheid het enige gewest is dat al een uitvoerig regelgevend kader voor warmtenetten heeft uitgewerkt waarbij de diverse aspecten van die netten in ruime mate op een analoge wijze zijn geregeld als die van de gas- en elektriciteitsdistributie, met uitzondering echter van enige vorm van prijs- of tariefregulering.⁸

⁵ *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/4, 7.

⁶ Adv.RvS 53.932/AV van 27 augustus 2013 over een voorstel van bijzondere wet ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’ *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1), opmerking 2 bij artikel 18. Zie ook T. VERMEIR, ‘Het Energiebeleid’ in B. SEUTIN en G. VAN HAEGENDOREN (eds), *De bevoegdheden van de gewesten*, die Keure, Brugge, 2016, 264-265.

⁷ Tenzij de uitzondering op de federale bevoegdheid in artikel 6, § 2, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, als niet-exhaustief zou worden beschouwd.

⁸ Decreet van 10 maart 2017 ‘houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten’.

3.3. De gemachtigde verstrekte in verband met de opgeworpen bevoegdheidsvraag de volgende verduidelijking:

“Een vraag van de Vlaams minister van Energie aan de federaal minister van Economie ligt aan de basis van de ontworpen bepalingen inzake de sociale maximumprijzen voor warmtenetten.

Het geciteerde artikel luidt op dit punt:

‘De federale overheid is echter bevoegd voor de aangelegenheden die wegens hun technische en economische ondeelbaarheid een gelijke behandeling op nationaal vlak behoeven, te weten: [...]

d) de tarieven, met inbegrip van het prijsbeleid, onverminderd de gewestelijke bevoegdheid inzake de tarieven bedoeld in het eerste lid, a) en b).’

Nergens in de BWHI is bepaald dat de term ‘tarieven’ inzake de bevoegdheid ‘energie’ enkel slaat op elektriciteit en aardgas, terwijl de gewestbevoegdheid met betrekking tot de distributienettarieven ‘beperkt’ is tot elektriciteit en aardgas. Derhalve kan worden aangenomen dat de federale regering bevoegd is voor het vastleggen van deze sociale tarieven voor warmtenetten en dit te meer aangezien artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3°, van de BWHI (laatst gewijzigd door de bijzondere wet van 6 januari 2014) bepaalt dat de federale overheid bevoegd is voor: ‘3° het prijs- en inkomensbeleid, met uitzondering van de regeling van de prijzen in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten en de gemeenschappen behoren, onder voorbehoud van hetgeen bepaald is in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d);’.

Het bepaalde in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kan, ter wille van de coherentie van het energiebeleid, inderdaad zo worden uitgelegd dat het de federale overheid bevoegd maakt voor de tarieven – met uitzondering van de distributienettarieven voor gas en elektriciteit – en de eindprijzen van de energieproducten. Die bevoegdheid betreft, benevens het gas en de elektriciteit, tevens warmte en – op basis van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3°, van de bijzondere wet – de prijzen van de andere brandstoffen (in het bijzonder hout, kolen, en stookolie). De betrokken bevoegdheid gaat echter niet zover dat zij ook betrekking zou kunnen hebben op de prijzen van afgeleide instrumenten van het energiebeleid. Zo blijven de gewesten wel degelijk bevoegd voor de prijsmechanismen voor de groenestroomcertificaten; de verrekening van de daarmee verbonden kosten in de prijs voor de eindafnemer is echter wel een federale bevoegdheid.⁹

3.4. Bij het bepalen van de groep kwetsbare personen die in aanmerking komen voor het statuut van “beschermde huishoudelijke afnemer” mag de federale overheid rekening houden met de verschillende sociale statuten zoals die, niet enkel door de federale overheid, maar ook door de gemeenschappen en de gewesten worden toegekend, zeker als dit de meest omvattende manier uitmaakt om te verzekeren dat niemand die nu al recht heeft op die bescherming dat statuut verliest. De federale wetgever moet er uiteraard rekening mee houden dat dergelijke dynamische verwijzingen tot gevolg hebben dat het personele toepassingsgebied van zijn regelingen kan worden gewijzigd buiten zijn wil om door evoluties in de regelgeving van de gemeenschappen en

⁹ Voor de grens tussen de bevoegdheid inzake de groenestroomcertificaten en de prijsreglementering zie, weliswaar nog voor de Zesde Staatshervorming, GwH nr. 2013/154 van 13 november 2013, onder verwijzing naar adv.RvS 51.535/3 van 18 juni 2012 over een voorstel van decreet dat geleid heeft tot het decreet van 13 juli 2012 ‘houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de milieuvriendelijke energieproductie’.

de gewesten. In die context is de bevoegdheid die aan de Koning wordt verleend door het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, derde lid, van de wet van 12 april 1965 (artikel 3 van het voorontwerp) en door het ontworpen artikel 20, § 2/1, tweede lid, van de wet van 29 april 1999 (artikel 6 van het voorontwerp), om de lijst van beschermde afnemers te wijzigen, een belangrijke waarborg om onbedoelde ontwikkelingen te kunnen opvangen.

VORMVEREISTEN

4. Aan de gemachtigde werd gevraagd of over het voorontwerp van wet overleg is gepleegd met de gemeenschappen of de gewesten of met beide. De ontworpen regeling kan immers gevolgen ressorteren voor de gemeenschappen en de gewesten, terwijl daarnaast de ontworpen regeling mede wordt afgestemd op die van de gemeenschappen en de gewesten. De gemachtigde heeft daarop de nota aan het Overlegcomité van 5 december 2018 bezorgd waaruit blijkt dat het overleg, bedoeld in artikel 6, § 3, 2° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, heeft plaatsgevonden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Indieningsbesluit

5. De aanhef van een koninklijk besluit tot indiening van een ontwerp van wet bij de Kamer van volksvertegenwoordigers blijft beperkt tot de vermelding van de voordragende minister of ministers en het overleg in de Ministerraad.¹⁰ Het lid waarin wordt verwezen naar het advies van de Raad van State moet bijgevolg worden geschrapt.

Artikel 3

6. In het ontworpen artikel 15/10, § 2/1, van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp), wordt de bevoegdheid om de maximumprijs per kWh warmte vast te stellen rechtstreeks toegekend aan de minister, weliswaar na advies van de Commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas en overleg met de gewesten en na beraadslaging in de Ministerraad.

In dat verband moet erop worden gewezen dat de wetgever op normatief vlak in beginsel geen delegatie vermag toe te kennen aan een minister. De verordenende bevoegdheid komt immers krachtens de grondwettelijke beginselen betreffende de uitoefening der staatsmachten toe aan de Koning. Weliswaar is een delegatie aan een minister van bevoegdheden van bijkomstige of detailmatige aard niet onverenigbaar met die beginselen, maar dat neemt niet weg dat het dan in principe de Koning toekomt om, binnen de grenzen van zijn bevoegdheden, zulk een delegatie te verlenen, en niet de wetgever. Een rechtstreekse delegatie van zulke bevoegdheden aan een minister door de wetgever komt immers neer op een ingrijpen van de wetgever in een prerogatief

¹⁰ Enkel indien overeenkomstig artikel 3, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de dringende noodzakelijkheid wordt ingeroepen en het advies van de Raad van State zich beperkt tot de bevoegdheid, moet aan dit laatste worden gerefereerd in de aanhef van het indieningsbesluit.

dat aan de Koning als hoofd van de federale uitvoerende macht toebehoort (zie artikel 37 van de Grondwet). Een dergelijke delegatie zou enkel aanvaardbaar kunnen zijn ingeval objectieve redenen voorhanden zijn die een dringend optreden van de uitvoerende macht vereisen.

In casu spreken alleen al de verschillende advies- en overlegverplichtingen en het vereiste van overleg in de Ministerraad tegen dat er duidelijke en objectieve redenen zouden kunnen worden aangewezen die een dringend optreden van de uitvoerende macht vereisen.¹¹

De gemachtigde stemt ermee in om in het ontworpen artikel 15/10, § 2/1, van de wet van 12 april 1965, de delegatie aan de minister te vervangen door een delegatie aan de Koning. In dat geval wordt de ontworpen regeling het best te baat genomen om ook de in artikel 15/10, § 2, van de wet van 12 april 1965 en in artikel 20, § 2, van de wet van 29 april 1999 beschreven procedures aan te passen.

7. In het ontworpen artikel 15/10, § 2/1, eerste lid, van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp), wordt onder meer het volgende vermeld: “Deze maximumprijzen omvatten geen enkel forfaitair bedrag of vergoeding”. Eenzelfde bepaling komt nu al voor in artikel 15/10, § 2, eerste lid, van de wet van 12 april 1965, wat de levering van aardgas betreft. Niettemin is de draagwijdte van dergelijke bepaling niet duidelijk en werd de gemachtigde om nadere toelichting verzocht. De gemachtigde deelde in dat verband het volgende mee:

“Het is inderdaad een parallelle bepaling die er net op gericht is discriminatie te vermijden met de sociale maximumprijzen voor aardgas. Zoals blijkt uit het door de rapporteur namens de commissie voor het bedrijfsleven, het wetenschapsbeleid, het onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele instellingen, de middenstand en de landbouw uitgebrachte verslag over het wetsontwerp dat de wet van 27 februari 2003 werd waarbij voormelde bepaling in de gaswet werd ingevoerd, werd een forfaitair bedrag of vergoeding uitgesloten ‘omdat zulks eigenlijk dikwijls een manier is om de tarieven te verhogen, vermits de geviseerde categorieën van klanten vaak een laag verbruik hebben.’ Hiermee wordt dus bedoeld dat enkel het verbruik de hoogte van de factuur bepaalt.

(Bron: <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/50/2208/50K2208004.pdf>, blz. 4)”

Deze toelichting zou het best in de memorie van toelichting worden opgenomen.

8. In het ontworpen artikel 15/10, § 2/1, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp), wordt de Koning opgedragen om de regels vast te stellen voor “het bepalen van de werkelijke nettokosten voor de ondernemingen die warmte door middel van netten voor warmtevoorziening op afstand leveren, als gevolg van de in het eerste lid bedoelde activiteiten, en van hun betrokkenheid bij de tenlasteneming”. Op die wijze wordt in een regeling voorzien waarin artikel 15/11, § 1*quinquies*, van de wet van 12 april 1965, ook voorziet voor de aardgasondernemingen. Vraag is evenwel waarom niet tevens in een regeling wordt voorzien naar analogie van hetgeen wordt bepaald in artikel 15/11, § 1*bis*, laatste lid, 3°, van de wet van 12 april 1965, dat de nettokosten ten laste legt van de federale bijdrage, temeer daar in het

¹¹ Het feit dat diezelfde procedure nu ook al wordt gebruikt in artikel 15/10, § 2, van de wet van 12 april 1965 en in artikel 20, § 2, van de wet van 29 april 1999, biedt op zich geen verantwoording.

voorontwerp geen andere manier wordt vermeld volgens welke de betrokken ondernemingen in aanmerking zouden kunnen komen voor een vergoeding.

Aan de gemachtigde werd gevraagd of in het voorontwerp geen regeling voor de vergoeding van de ondernemingen in kwestie, en een bijhorend financieringsmechanisme, moeten worden opgenomen. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“Er werd voor geopteerd om het basisprincipe in te voeren dat er sociale maximumprijzen kunnen worden ingevoerd voor warmtenetten. De nadere uitwerking dient nog in overleg met de Gewesten te gebeuren. Niets stelt echter dat hiervoor een federale bijdrage dient te worden gecreëerd. De kosten zouden bijvoorbeeld binnen het warmtenet zelf kunnen worden gesolidariseerd.”

De ontworpen regeling heeft tot gevolg dat de nettokost van het invoeren van sociale maximumprijzen ten laste blijft van de ondernemingen die warmte door middel van netten voor warmtevoorziening op afstand leveren. Dit betekent weliswaar dat die ondernemingen gelijk behandeld worden als de leveranciers van aardgas en elektriciteit voor wat de sociale dienstverplichting betreft, maar verschillend voor wat betreft de vergoeding van de nettokosten. De stellers van het voorontwerp zouden er goed aan doen om in de memorie van toelichting een verantwoording weer te geven voor de ongelijke behandeling van de betrokken ondernemingen op het vlak van de vergoeding van de nettokosten. Het enkele gegeven dat er geen equivalent is voor de federale bijdrage verklaart immers niet waarom niet in een ander vergoedingsmechanisme zou kunnen worden voorzien.

9. Aangezien het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 1°, van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp), aanvangt met de woorden “door het OCMW” (par le CPAS), kunnen de woorden “door een OCMW” worden geschrapt in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 1°, a) en b). In de Franse tekst van het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 1°, a), schrappen men dan de woorden “par un CPAS”, terwijl in de Franse tekst van het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 1°, b), de woorden “par le CPAS” moeten worden weggelaten. Dezelfde aanpassingen dienen te worden aangebracht in het ontworpen artikel 20, § 2/1, eerste lid, 1°, a) en b), van de wet van 29 april 1999 (artikel 6, 2°, van het voorontwerp).

10. In het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 2°, c) en d), van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp), wordt gerefereerd aan de wet van 27 juni 1969 ‘betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan de minder-validen’. Deze wet werd evenwel opgeheven bij artikel 28 van de wet van 27 februari 1987 ‘betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap’. De verwijzing in het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 2°, c) en d), dient bijgevolg te worden geactualiseerd. Dit is ook het geval voor de verwijzingen naar de wet van 27 juni 1969 die voorkomen in het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 4°, c) en d), van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp) en in het ontworpen artikel 20, § 2/1, eerste lid, 2°, c) en d), en 4°, c) en d), van de wet van 29 april 1999 (artikel 6, 2°, van het voorontwerp).

11. In het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 2°, f), van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp), wordt verwezen naar artikel 6, § 2, 1°, van het koninklijk

besluit van 28 maart 2003 ‘tot uitvoering van de artikelen 47, 56*septies* en 63 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 88 van de programmawet (I) van 24 december 2002’. Eenzelfde verwijzing komt voor in het ontworpen artikel 20, § 2/1, eerste lid, 2°, f), van de wet van 29 april 1999 (artikel 6, 2°, van het voorontwerp). Aan de gemachtigde werd gevraagd in welke mate bij dergelijke verwijzing rekening is gehouden met de bevoegdheidsoverdracht die inzake de kinderbijslag is doorgevoerd naar aanleiding van de Zesde Staatshervorming. De gemachtigde deelde in dat verband het volgende mee:

“De bevoegdheidsoverdracht inzake de kinderbijslag stelde *prima facie* geen probleem. Door de algemene opheffingsbepaling van het decreet van 27 april 2018 ‘tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid’ is er echter wel degelijk een probleem gerezen. *Mutatis mutandis* zou er gewerkt kunnen worden met de regeling die al werd ontwikkeld in het kader van de tegemoetkoming voor de hulp aan bejaarden om dit probleem te ondervangen.

Er zou in dit geval in de voormelde artikelen telkens volgende bepaling kunnen worden opgenomen:

“3bis° op basis van een decreet of ordonnantie genomen beslissing tot toekenning van een aantal punten of een score aan een kind die de Koning gelijkstelt met een in 2°, f), bedoelde beslissing”.

De door de gemachtigde gedane suggestie kan worden bijgetreden. Wel dient erop te worden toegezien dat de aldus voorgestelde aanvulling van de ontworpen bepalingen gebeurt met inachtneming van de structuur en de redactie van de bepalingen waarvan de aanvulling wordt beoogd.¹² Het staat bovendien steeds aan de Koning om in voorkomend geval gebruik te maken van de machtiging in het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, derde lid, van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp) en in het ontworpen artikel 20, § 2/1, tweede lid, van de wet van 29 april 1999 (artikel 6, 2°, van het voorontwerp), om nieuwe categorieën toe te voegen indien er geen equivalente regelingen meer zouden bestaan op het niveau van een of meer gemeenschappen, om zo te vermijden dat er afnemers zouden zijn die onbedoeld het statuut van beschermde afnemer zouden verliezen en er op die manier vragen zouden kunnen rijzen met betrekking tot onder meer de eerbiediging van het gelijkheidsbeginsel.

12. Aan het einde van de Franse tekst van het ontworpen artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, 3°, van de wet van 12 april 1965 (artikel 3, 2°, van het voorontwerp), moeten de woorden “à une allocation visée à l’article 2°, e)” worden vervangen door de woorden “à une allocation visée au point 2°, e)”. Dezelfde aanpassing dient te worden aangebracht in de Franse tekst van het ontworpen artikel 20, § 2/1, eerste lid, 3°, van de wet van 29 april 1999 (artikel 6, 2°, van het voorontwerp).

Artikel 4

¹² Het toevoegen van een punt “3bis°”, op de wijze zoals voorgesteld door de gemachtigde in zijn antwoord, voldoet niet aan dat vereiste.

10/21

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

64.911/1

13. Aangezien de woorden “Op voorstel” meer dan één keer moeten worden vervangen in artikel 15/11, § 1 *quinquies*, van de wet van 12 april 1965, dient aan het einde van artikel 4 van het voorontwerp te worden geschreven “worden de woorden ‘Op voorstel’ telkens vervangen door de woorden ‘Na advies’”. Dezelfde opmerking geldt ten aanzien van de vervanging van de woorden “Op voorstel” in artikel 21 *ter*, § 3, van de wet van 29 april 1999 (artikel 7 van het voorontwerp).

Artikel 6

14. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 20, § 2/1, eerste lid, 4°, a), van de wet van 29 april 1999 (artikel 6, 2°, van het voorontwerp), moet het opschrift van de wet van 1 april 1969 ‘tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden’ correct worden aangehaald, wat nu niet het geval is.

15. Men passe de redactie van het ontworpen artikel 20, § 2/1, eerste lid, 4°, b), van de wet van 29 april 1999 (artikel 6, 2°, van het voorontwerp), aan als volgt:

“b) de inkomensgarantie voor ouderen, bedoeld in de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen;”.

Artikel 8

16. Hoofdstuk II van Titel II van de programmawet van 27 april 2007 regelt de automatische toekenning van het statuut van beschermde huishoudelijke afnemer met een laag inkomen of in een onzekere situatie voor eindafnemers van gas en elektriciteit. In het ontworpen artikel 3, 11°, ¹³ van de programmawet van 27 april 2007 wordt verwezen naar “artikel 15/10, § 2/2, van de wet van 12 april 1965”, waarin een omschrijving wordt gegeven van wie in aanmerking komt voor het statuut van beschermde huishoudelijke afnemer, zowel wat betreft de afneming van aardgas als van warmte van een net voor warmtevoorziening op afstand. Dat neemt echter niet weg dat het materiële toepassingsgebied van Hoofdstuk II van Titel II van de programmawet van 27 april 2007 nog steeds enkel betrekking heeft op het afnemen van aardgas en elektriciteit, en niet op het afnemen van warmte, zoals blijkt uit het opschrift van het betrokken hoofdstuk en de artikelen 5 tot 11 van de programmawet van 27 april 2007 die ongewijzigd blijven en die enkel verwijzen naar aardgas en elektriciteit. Aan de gemachtigde werd gevraagd of het hier gaat om een vergetelheid dan wel om een doelbewuste handelwijze en of, in het laatste geval, deze handelwijze niet op gespannen voet kan komen te staan met het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“[Er] wordt met de regeling rond warmtenetten ingegaan op een vraag van de Vlaamse regering. Warmtenetten zijn niet identiek aan gasnetwerken. Ze moeten zich bovendien nog volop ontwikkelen. Om die ontwikkeling niet te belemmeren, wordt het net mogelijk gemaakt dat sociale tarieven kunnen worden vastgelegd. Het is echter precair en voorbarig om in dit stadium van hun ontwikkeling reeds de automatisering ervan op te

¹³ Aan artikel 3 van de programmawet van 27 april 2007 dient een punt “11°” te worden toegevoegd en niet een punt “10°”, zoals verkeerdelijk vermeld in artikel 8 van het voorontwerp.

leggen. Warmtenetten en gasnetwerken zijn inderdaad technisch niet zomaar vergelijkbaar waardoor eenzelfde automatisering niet evident is.

Bovendien wordt de mogelijkheid aan de uitvoerende macht geboden om deze sociale maximumprijzen voor warmtenetten in te voeren zoals voor aardgas en elektriciteit ook geldt. De wetgever voert ze zelf niet meteen in, maar laat dit aan de uitvoerende macht over.”

Ook deze verduidelijking zou het best worden opgenomen in de memorie van toelichting. Het zal uiteraard zaak zijn van de wetgever om de evolutie van de uitbouw van warmtenetten op te volgen en om, zo nodig, de wetgeving in de toekomst bij te sturen indien de door de gemachtigde voorgebrachte argumentatie te veel aan actualiteit inboet.

17. De definitie die artikel 8 van het voorontwerp beoogt in te schrijven in artikel 3 van de programmawet van 27 april 2007 is die van “beschermd huishoudelijke afnemer met een laag inkomen of in een onzekere situatie”. Het aldus omschreven begrip zou dan ook systematisch en op een consequente wijze moeten worden gebruikt in de programmawet van 27 april 2007. Dit is nu niet het geval. Zo maakt artikel 5 van de betrokken programmawet melding van “beschermd residentiële afnemers met een laag inkomen of in een onzekere situatie” en wordt in artikel 11 van dezelfde programmawet gerefereerd aan “de hoedanigheid van beschermd residentiële afnemer met een laag inkomen of in een onzekere situatie”. De artikelen 5 en 11 van de programmawet van 27 april 2007 worden evenwel niet gewijzigd door het voorontwerp van wet. Het spreekt voor zich dat, indien wordt geopteerd voor het definiëren van een bepaald begrip, dat begrip in alle verdere bepalingen van de betrokken normatieve tekst op een consequente en eenvormige wijze moet worden gebruikt. De stellers van het voorontwerp doen er goed aan om, rekening houdend met wat voorafgaat, de terminologie die wordt gebruikt in de voornoemde programmawet aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen en deze zo nodig aan te passen in het licht van de bij artikel 8 van het voorontwerp in die programmawet ingeschreven definitie.

Artikel 10

18. Artikel 10 van het voorontwerp luidt als volgt:

“Uitgezonderd dit artikel bepaalt de Koning de datum van inwerkingtreding van het geheel of een deel van elk van de artikelen van deze wet.”

Deze bepaling zou in een afzonderlijk hoofdstuk V, “Slotbepaling”, moeten worden opgenomen.

De Koning zal er uiteraard moeten op toezien dat de gehele wet binnen een redelijke termijn zal zijn in werking gesteld. Indien dit niet het geval zou zijn, zou afbreuk dreigen te worden gedaan aan het bepaalde in artikel 108 van de Grondwet volgens hetwelk de Koning wetten niet mag schorsen, noch vrijstelling van de uitvoering ervan mag verlenen. Om dat te vermijden zou kunnen worden overwogen om in artikel 10 van het voorontwerp een uiterste datum in te schrijven waarop de wet, of de nog niet in werking gestelde artikelen ervan, in werking treden indien de Koning zou nalaten om ervoor te zorgen dat de gehele wet binnen een redelijke termijn in werking wordt gesteld.

12/21 advies Raad van State/avis du Conseil d'État 64.911/1

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique ¹, et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis poursuit un double objectif.

En premier lieu, il insère dans les lois des 12 avril 1965 ² et 29 avril 1999 ³ une liste actualisée de catégories sociales susceptibles de bénéficier de l'application de prix maximaux sociaux pour la fourniture de gaz et d'électricité.

Ensuite, à l'instar de ce qui existe déjà pour la fourniture de gaz naturel et d'électricité, il instaure un régime de prix maximaux pour la fourniture de chaleur au moyen de réseaux de distribution de chaleur à distance, en faveur des catégories sociales précitées ⁴.

L'article 10 de l'avant-projet charge le Roi de fixer « la date d'entrée en vigueur de l'ensemble ou d'une partie de chaque article de la loi (en projet) ».

COMPÉTENCE

3.1. L'autorité fédérale est compétente pour la politique générale des prix et des revenus, et donc également pour les prix maximaux du gaz et de l'électricité, indépendamment, il est vrai, des compétences tarifaires des régions concernant les tarifs de distribution (article 6, § 1er, VI, alinéa 5, 3°, de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles'). À cet effet, une réserve de compétence spéciale est inscrite à l'article 6, § 1er, VII, alinéa 2, d), de la loi spéciale du 8 août 1980, à laquelle l'article 6, § 1er, VI, alinéa 5, 3°, *in fine* (« sous réserve de l'article 6, § 1er, VII, alinéa 2, d) ») se réfère expressément. Cette disposition s'énonce comme suit :

« Toutefois, l'autorité fédérale est compétente pour les matières dont l'indivisibilité technique et économique requiert une mise en œuvre homogène sur le plan national, à savoir :

[...]

d) les tarifs, en ce compris la politique des prix, sans préjudice de la compétence

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

² Loi du 12 avril 1965 'relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations'.

³ Loi du 29 avril 1999 'relative à l'organisation du marché de l'électricité'.

⁴ Selon le délégué, l'insertion du régime des réseaux de distribution de chaleur dans la loi du 12 avril 1965 s'explique par le fait que l'intitulé de cette loi permet d'inclure la « chaleur » dans « autres » que par canalisations servant au transport de produits gazeux.

régionale en matière de tarifs visée à l'alinéa 1er, a) et b) ».

3.2. Selon l'article 6, § 1er, VII, alinéa 1er, d), de la loi spéciale du 8 août 1980, les réseaux de distribution de chaleur relèvent de la compétence exclusive des régions. Par conséquent, la régulation des prix de ces services relève de l'exception mentionnée à l'article 6, § 1er, VI, alinéa 5, 3° (« à l'exception de la réglementation des prix dans les matières qui relèvent de la compétence des régions et des communautés »). Toutefois, il existe également en l'espèce la réserve de compétence prévue à l'article 6, § 1er, VII, alinéa 2, d), de la loi spéciale.

On pourrait considérer que l'article 6, § 2, VII, alinéa 2, d), précité formule une réserve générale concernant les tarifs et les prix de l'énergie qui englobe tant les prix du gaz et de l'électricité que ceux de la chaleur. Si les régions sont rendues compétentes pour les tarifs de distribution du gaz et de l'électricité, pour lesquels une exception est donc prévue, il n'en demeure pas moins que l'autorité fédérale serait pleinement compétente pour le reste.

Or, la *ratio legis* de l'article 6, § 2, VII, alinéa 2, d), de la loi spéciale du 8 août 1980 consistait à préserver⁵ la compétence fédérale pour les prix finaux du gaz et de l'électricité, y compris les tarifs sociaux. La disposition concernée a été insérée à la suite de l'avis rendu à l'époque par le Conseil d'État⁶, sans qu'il ait toutefois fait référence à cet égard aux réseaux de distribution de chaleur. En outre, une lecture selon laquelle l'autorité fédérale, en vertu de sa compétence dans le domaine de la politique des prix, doit être réputée compétente pour tous les prix de l'énergie, aurait pour effet que les régions – en l'absence de réserve analogue – ne seraient pas non plus compétentes pour fixer les tarifs de distribution de tels réseaux⁷.

La question de compétence y afférente ne s'est pas encore posée à ce jour parce que l'autorité flamande est la seule région qui a déjà élaboré pour les réseaux de chaleur un cadre réglementaire détaillé qui règle, dans une large mesure, les différents aspects de ces réseaux d'une manière analogue à ceux des réseaux de distribution du gaz et de l'électricité, à l'exception toutefois de toute forme de régulation des prix ou des tarifs⁸.

3.3. À propos de la question de compétence soulevée, le délégué a donné l'explication suivante :

« Een vraag van de Vlaams minister van Energie aan de federaal minister van Economie ligt aan de basis van de ontworpen bepalingen inzake de sociale maximumprijzen voor warmtenetten.

Het geciteerde artikel luidt op dit punt:

⁵ *Doc. parl.*, Sénat, 2012-2013, n° 5-2232/4, p. 7.

⁶ Avis C.E., 53.932/AG du 27 août 2013 sur une proposition de loi spéciale 'relative à la Sixième Réforme de l'État', *Doc. parl.*, Sénat, 2012-13, n° 5-2232/1), observation 2 formulée à propos de l'article 18. Voir également T. VERMEIR, 'Het energiebeleid', dans B. SEUTIN et G. VAN HAEGENDOREN (éds.), *De bevoegdheden van de gewesten*, La Chartre, Bruges, 2016, pp. 264-265.

⁷ À moins que l'exception à la compétence fédérale prévue à l'article 6, § 2, VII, alinéa 2, d), de la loi spéciale du 8 août 1980 soit considérée comme non exhaustive.

⁸ Décret du 10 mars 2017 'modifiant le décret du 20 décembre 1996 réglant le rôle de la commission consultative locale dans le cadre de la livraison minimale d'électricité, de gaz et d'eau et le décret sur l'Énergie du 8 mai 2009, en ce qui concerne l'introduction d'un cadre régulateur pour les réseaux de chaleur ou de froid'.

‘De federale overheid is echter bevoegd voor de aangelegenheden die wegens hun technische en economische ondeelbaarheid een gelijke behandeling op nationaal vlak behoeven, te weten: [...]

d) de tarieven, met inbegrip van het prijsbeleid, onverminderd de gewestelijke bevoegdheid inzake de tarieven bedoeld in het eerste lid, a) en b).’

Nergens in de BWHI is bepaald dat de term ‘tarieven’ inzake de bevoegdheid ‘energie’ enkel slaat op elektriciteit en aardgas, terwijl de gewestbevoegdheid met betrekking tot de distributienettarieven ‘beperkt’ is tot elektriciteit en aardgas. Derhalve kan worden aangenomen dat de federale regering bevoegd is voor het vastleggen van deze sociale tarieven voor warmtenetten en dit te meer aangezien artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3°, van de BWHI (laatst gewijzigd door de bijzondere wet van 6 januari 2014) bepaalt dat de federale overheid bevoegd is voor: ‘3° het prijs- en inkomensbeleid, met uitzondering van de regeling van de prijzen in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten en de gemeenschappen behoren, onder voorbehoud van hetgeen bepaald is in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d);’ ».

Par souci de cohérence de la politique de l'énergie, l'article 6, § 1er, VII, alinéa 2, d), de la loi spéciale du 8 août 1980 peut en effet être interprété en ce sens qu'il habilite l'autorité fédérale à fixer les tarifs – à l'exception des tarifs des réseaux de distribution du gaz et de l'électricité – et les prix finaux des produits énergétiques. Par ailleurs, cette compétence concerne, outre le gaz et l'électricité, également la chaleur et – sur la base de l'article 6, § 1er, VI, alinéa 5, 3°, de la loi spéciale – les prix des autres combustibles (en particulier le bois, le charbon et le mazout). La compétence concernée ne va cependant pas jusqu'à pouvoir porter également sur les prix des instruments dérivés de la politique de l'énergie. Ainsi, les régions restent bel et bien compétentes pour les mécanismes de prix des certificats verts, l'imputation des frais y afférents dans le prix porté en compte au client final étant toutefois une compétence fédérale⁹.

3.4. Pour déterminer le groupe de personnes vulnérables entrant en ligne de compte pour le statut de « client protégé résidentiel », l'autorité fédérale peut tenir compte des différents statuts sociaux tels qu'ils sont attribués non seulement par elle-même, mais également par les communautés et les régions, surtout s'il s'agit de la manière la plus globale de garantir que quiconque ayant déjà droit à l'heure actuelle à cette protection ne perde pas ce statut. Le législateur fédéral doit de toute évidence tenir compte du fait que pareilles références dynamiques emportent que le champ d'application personnel de ses réglementations peut être modifié en dehors de sa volonté à la suite d'évolutions dans la réglementation des communautés et des régions. Dans ce cadre, le pouvoir de modifier la liste des clients protégés, que l'article 15/10, § 2/2, alinéa 3, en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3 de l'avant-projet) et l'article 20, § 2/1, alinéa 2, en projet, de la loi du 29 avril 1999 (article 6 de l'avant-projet) confèrent au Roi, constitue une garantie importante pour pouvoir faire face à des évolutions inattendues.

⁹ En ce qui concerne la limite entre la compétence en matière de certificats verts et la réglementation des prix, voir, certes encore avant la Sixième Réforme de l'État, C.C., n° 2013/154 du 13 novembre 2013, avec référence à l'avis C.E. 51.535/3 du 18 juin 2012 sur une proposition de décret devenu le décret du 13 juillet 2012 ‘modifiant le décret sur l'Énergie du 8 mai 2009, en ce qui concerne la production écologique d'énergie’.

FORMALITÉS

4. Il a été demandé au délégué si l'avant-projet de loi a fait l'objet d'une concertation avec les communautés ou les régions ou avec les deux. En effet, le régime en projet peut avoir des conséquences pour les communautés et les régions, alors que, parallèlement, il s'aligne également sur celui des communautés et des régions. Sur ce, le délégué a transmis la note au Comité de concertation du 5 décembre 2018 dont il ressort que la concertation, visée à l'article 6, § 3, 2° et 3°, de la loi spéciale du 8 août 1980, a eu lieu.

EXAMEN DU TEXTE

Arrêté de présentation

5. Le préambule d'un arrêté royal par lequel la Chambre des représentants est saisie d'un projet de loi se borne à mentionner le ou les ministres proposant et la délibération en Conseil des ministres¹⁰. Par conséquent, l'alinéa visant l'avis du Conseil d'État doit être supprimé.

Article 3

6. L'article 15/10, § 2/1, en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet) habilite directement le ministre à fixer le prix maximal par kWh de chaleur, certes après avis de la Commission de régulation de l'électricité et du gaz et concertation avec les régions et après délibération en Conseil des ministres.

À cet égard, il y a lieu de souligner que le législateur ne peut, en principe, accorder de délégation sur le plan normatif à un ministre. En effet, en vertu des principes constitutionnels relatifs à l'exercice des pouvoirs, le pouvoir réglementaire est dévolu au Roi. Certes, il n'est pas incompatible avec ces principes de conférer à un ministre une délégation de pouvoirs d'ordre accessoire ou secondaire, mais il n'en demeure pas moins qu'il appartient alors, en principe, au Roi et non au législateur, d'octroyer pareille délégation dans les limites de ses pouvoirs. En effet, l'octroi par le législateur d'une délégation directe de tels pouvoirs à un ministre signifierait que le législateur empiéterait sur une prérogative qui revient au Roi en tant que chef du pouvoir exécutif fédéral (voir l'article 37 de la Constitution). Pareille délégation ne pourrait être admissible qu'en présence de motifs objectifs justifiant une intervention urgente du pouvoir exécutif.

En l'espèce, les différentes obligations de consultation et de concertation et l'exigence de délibération en Conseil des ministres infirment déjà par elles seules que des motifs clairs et objectifs justifiant une intervention urgente du pouvoir exécutif¹¹ pourraient être invoqués.

Le délégué marque son accord sur le remplacement, à l'article 15/10, § 2/1, en

¹⁰ Ce n'est que lorsque, conformément à l'article 3, § 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, l'urgence est invoquée et que l'avis du Conseil d'État se limite à examiner la question de la compétence que le préambule de l'arrêté de présentation doit faire référence à l'avis du Conseil d'État.

¹¹ Le fait que les articles 15/10, § 2, de la loi du 12 avril 1965 et 20, § 2, de la loi du 29 avril 1999 utilisent d'ores et déjà cette même procédure ne constitue pas en soi une justification.

projet, de la loi du 12 avril 1965 de la délégation au Ministre par une délégation au Roi. Dans ce cas, il vaudrait mieux mettre à profit la réglementation en projet pour adapter également les procédures décrites aux articles 15/10, § 2, de la loi du 12 avril 1965 et 20, § 2, de la loi du 29 avril 1999.

7. L'article 15/10, § 2/1, alinéa 1er, en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet) mentionne notamment ce qui suit : « Ces prix maximaux ne comprennent aucun montant forfaitaire ni aucune redevance ». Une même disposition figure d'ores et déjà à l'article 15/10, § 2, alinéa 1er, de la loi du 12 avril 1965, en ce qui concerne la fourniture de gaz naturel. Il n'en reste pas moins que la portée d'une telle disposition n'est pas claire et des précisions ont été demandées au délégué. À cet égard, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Het is inderdaad een parallelle bepaling die er net op gericht is discriminatie te vermijden met de sociale maximumprijzen voor aardgas. Zoals blijkt uit het door de rapporteur namens de commissie voor het bedrijfsleven, het wetenschapsbeleid, het onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele instellingen, de middenstand en de landbouw uitgebrachte verslag over het wetsontwerp dat de wet van 27 februari 2003 werd waarbij voormelde bepaling in de gaswet werd ingevoerd, werd een forfaitair bedrag of vergoeding uitgesloten 'omdat zulks eigenlijk dikwijls een manier is om de tarieven te verhogen, vermits de geviseerde categorieën van klanten vaak een laag verbruik hebben.' Hiermee wordt dus bedoeld dat enkel het verbruik de hoogte van de factuur bepaalt.

(Bron: <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/50/2208/50K2208004.pdf>, blz. 4) ».

Il vaudrait mieux inscrire cette précision dans l'exposé des motifs.

8. L'article 15/10, § 2/1, alinéa 2, en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet) charge le Roi de fixer les règles « de détermination du coût réel net, pour les entreprises fournissant de la chaleur au moyen de réseaux de distribution de chaleur à distance, résultant de l'activité visée à l'alinéa 1er, et de leur intervention pour sa prise en charge ». Ce faisant, il est prévu un régime que l'article 15/11, § 1er*quinquies*, de la loi du 12 avril 1965 prévoit également pour les entreprises de gaz naturel. La question se pose toutefois de savoir pourquoi il n'est pas non plus prévu un régime par analogie avec ce que prévoit l'article 15/11, § 1er*bis*, dernier alinéa, 3°, de la loi du 12 avril 1965, qui impute le coût net sur la cotisation fédérale, d'autant que l'avant-projet ne mentionne aucune autre manière selon laquelle les entreprises concernées pourraient prétendre à une indemnité.

Il a été demandé au délégué s'il ne faut pas insérer dans l'avant-projet un régime d'indemnisation des entreprises en question, et un mécanisme de financement y afférent. Le délégué a répondu à cette question en ces termes :

« Er werd voor geopteerd om het basisprincipe in te voeren dat er sociale maximumprijzen kunnen worden ingevoerd voor warmtenetten. De nadere uitwerking dient nog in overleg met de Gewesten te gebeuren. Niets stelt echter dat hiervoor een federale bijdrage dient te worden gecreëerd. De kosten zouden bijvoorbeeld binnen het warmtenet zelf kunnen worden gesolidariseerd ».

Le régime en projet implique que le coût net de l'instauration de prix maximaux sociaux demeure à la charge des entreprises fournissant de la chaleur au moyen de réseaux de distribution de chaleur à distance. Certes, ces entreprises sont ainsi traitées de la même manière

que les fournisseurs de gaz naturel et d'électricité en ce qui concerne l'obligation de service social, mais d'une manière différente en ce qui concerne l'indemnisation des coûts nets. Les auteurs de l'avant-projet seraient bien avisés de justifier dans l'exposé des motifs la différence de traitement entre les entreprises concernées en matière d'indemnisation des coûts nets. En effet, le simple fait qu'il n'existe pas d'équivalent à la cotisation fédérale n'explique pas pourquoi il ne pourrait pas être prévu un autre mécanisme d'indemnisation.

9. Dès lors que l'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 1°, en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet) débute par les mots « par le CPAS » (door het OCMW), les mots « door een OCMW » peuvent être supprimés dans le texte néerlandais de l'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 1°, a) et b), en projet. Dans le texte français de l'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 1°, a), en projet, on supprimera les mots « par un CPAS », tandis que dans le texte français de l'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 1°, b), en projet, on omettra les mots « par le CPAS ». Les mêmes adaptations doivent être apportées à l'article 20, § 2/1, alinéa 1er, 1°, a) et b), en projet, de la loi du 29 avril 1999 (article 6, 2°, de l'avant-projet).

10. L'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 2°, c) et d), en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet) fait référence à la loi du 27 juin 1969 'relative à l'octroi d'allocations aux handicapés'. Cette loi a toutefois été abrogée par l'article 28 de la loi du 27 février 1987 'relative aux allocations aux personnes handicapées'. Par conséquent, la référence dans l'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 2°, c) et d), en projet, doit être actualisée. Il en va de même pour les références à la loi du 27 juin 1969 qui figurent dans l'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 4°, c) et d), en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet) et dans l'article 20, § 2/1, alinéa 1er, 2°, c) et d), et 4°, c) et d), en projet, de la loi du 29 avril 1999 (article 6, 2°, de l'avant-projet).

11. L'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 2°, f), en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet) vise l'article 6, § 2, 1°, de l'arrêté royal du 28 mars 2003 'portant exécution des articles 47, 56septies et 63 des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés et de l'article 88 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002'. Une même référence figure à l'article 20, § 2/1, alinéa 1er, 2°, f), en projet, de la loi du 29 avril 1999 (article 6, 2°, de l'avant-projet). Il a été demandé au délégué dans quelle mesure pareille référence tient compte du transfert de compétences intervenu en matière d'allocations familiales dans le cadre de la Sixième Réforme de l'État. À cet égard, le délégué a répondu ce qui suit :

« De bevoegdheidsoverdracht inzake de kinderbijslag stelde *prima facie* geen probleem. Door de algemene opheffingsbepaling van het decreet van 27 april 2018 'tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid' is er echter wel degelijk een probleem gerezen. *Mutatis mutandis* zou er gewerkt kunnen worden met de regeling die al werd ontwikkeld in het kader van de tegemoetkoming voor de hulp aan bejaarden om dit probleem te ondervangen.

Er zou in dit geval in de voormelde artikelen telkens volgende bepaling kunnen worden opgenomen:

« 3bis° op basis van een decreet of ordonnantie genomen beslissing tot toekenning van een aantal punten of een score aan een kind die de Koning gelijkstelt met een in 2°, f), bedoelde beslissing ».

On peut se rallier à la suggestion du délégué. On veillera toutefois à ce que l'ajout ainsi proposé aux dispositions en projet respecte la structure et la rédaction des dispositions visées par cet ajout ¹². En outre, il appartient toujours au Roi, le cas échéant, de faire usage de l'habilitation que lui confèrent l'article 15/10, § 2/2, alinéa 3, en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet) et l'article 20, § 2/1, alinéa 2, en projet, de la loi du 29 avril 1999 (article 6, 2°, de l'avant-projet) d'ajouter de nouvelles catégories si des réglementations équivalentes ne devaient plus exister au niveau d'une ou de plusieurs communautés et ce, afin d'éviter que des clients perdent involontairement le statut de client protégé et que, de cette manière, des questions puissent se poser notamment concernant le respect du principe d'égalité.

12. À la fin du texte français de l'article 15/10, § 2/2, alinéa 1er, 3°, en projet, de la loi du 12 avril 1965 (article 3, 2°, de l'avant-projet), les mots « à une allocation visée à l'article 2°, e) » doivent être remplacés par les mots « à une allocation visée au point 2°, e) ». Le texte français de l'article 20, § 2/1, alinéa 1er, 3°, en projet, de la loi du 29 avril 1999 (article 6, 2°, de l'avant-projet) requiert la même adaptation.

Article 4

13. Dès lors que les mots « Sur proposition » doivent être remplacés à plusieurs reprises dans l'article 15/11, § 1er*quinquies*, de la loi du 12 avril 1965, il convient d'écrire à la fin de l'article 4 de l'avant-projet « les mots 'Sur proposition' sont chaque fois remplacés par les mots 'Après avis' ». La même observation s'applique à l'égard du remplacement des mots « Sur proposition » figurant à l'article 21ter, § 3, de la loi du 29 avril 1999 (article 7 de l'avant-projet).

Article 6

14. Le texte néerlandais de l'article 20, § 2/1, alinéa 1er, 4°, a), en projet, de la loi du 29 avril 1999 (article 6, 2°, de l'avant-projet) doit citer correctement l'intitulé de la loi du 1er avril 1969 'tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden', ce qui n'est pas le cas actuellement.

15. On adaptera la rédaction de l'article 20, § 2/1, alinéa 1er, 4°, b), en projet, de la loi du 29 avril 1999 (article 6, 2°, de l'avant-projet) comme suit :

« b) de la garantie de revenus aux personnes âgées, visée dans la loi du 22 mars 2001 instituant la garantie de revenus aux personnes âgées ; ».

Article 8

16. Le chapitre II du titre II de la loi-programme du 27 avril 2007 règle l'attribution automatique du statut de client protégé résidentiel à revenus modestes ou à situation précaire pour

¹² L'ajout d'un point « 3bis° », tel qu'il a été proposé par le délégué dans sa réponse, ne répond pas à cette exigence.

les clients finals de gaz et d'électricité. L'article 3, 11^o¹³, en projet, de la loi-programme du 27 avril 2007 vise « l'article 15/10, § 2/2, de la loi du 12 avril 1965 », qui définit la personne pouvant bénéficier du statut de client protégé résidentiel, tant en ce qui concerne l'achat de gaz naturel que de chaleur sur un réseau de distribution de chaleur à distance. Il n'en demeure pas moins que le champ d'application matériel du chapitre II du titre II de la loi-programme du 27 avril 2007 ne concerne encore et toujours que l'achat de gaz naturel et d'électricité, et non l'achat de chaleur, ainsi qu'il ressort de l'intitulé du chapitre concerné et des articles 5 à 11 de la loi-programme du 27 avril 2007 qui demeurent en l'état et qui ne visent que le gaz naturel et l'électricité. Il a été demandé au délégué s'il s'agit ici d'un oubli ou d'une démarche délibérée et si, dans le dernier cas, cette façon de procéder ne peut se heurter au principe d'égalité consacré par la Constitution. Le délégué a répondu à cette question en ces termes :

« [Er] wordt met de regeling rond warmtenetten ingegaan op een vraag van de Vlaamse regering. Warmtenetten zijn niet identiek aan gasnetwerken. Ze moeten zich bovendien nog volop ontwikkelen. Om die ontwikkeling niet te belemmeren, wordt het net mogelijk gemaakt dat sociale tarieven kunnen worden vastgelegd. Het is echter precair en voorbarig om in dit stadium van hun ontwikkeling reeds de automatisering ervan op te leggen. Warmtenetten en gasnetwerken zijn inderdaad technisch niet zomaar vergelijkbaar waardoor eenzelfde automatisering niet evident is.

Bovendien wordt de mogelijkheid aan de uitvoerende macht geboden om deze sociale maximumprijzen voor warmtenetten in te voeren zoals voor aardgas en elektriciteit ook geldt. De wetgever voert ze zelf niet meteen in, maar laat dit aan de uitvoerende macht over ».

Mieux vaudrait également inscrire cette précision dans l'exposé des motifs. Il reviendra assurément au législateur de suivre l'évolution du développement des réseaux de chaleur et, le cas échéant, d'adapter la législation dans le futur si l'argumentation avancée par le délégué perd trop de son actualité.

17. La définition que l'article 8 de l'avant-projet envisage d'insérer dans l'article 3 de la loi-programme du 27 avril 2007 est celle de « client protégé résidentiel à revenus modestes ou à situation précaire » (en néerlandais : « beschermde huishoudelijke afnemer ... »). La notion ainsi définie devrait dès lors être utilisée de manière systématique et conséquente dans la loi-programme du 27 avril 2007. Tel n'est actuellement pas le cas surtout dans le texte néerlandais. Ainsi, l'article 5 de la loi-programme concernée fait mention de « clients protégés résidentiels à revenus modestes ou à situation précaire » (en néerlandais : « beschermde residentiële afnemers ... ») et l'article 11 de la même loi-programme fait référence à « la qualité de client protégé résidentiel à revenus modestes ou à situation précaire » (en néerlandais : « de hoedanigheid van beschermde residentiële afnemer ... »). Toutefois, l'avant-projet de loi ne modifie pas les articles 5 et 11 de la loi-programme du 27 avril 2007. Il va de soi que si l'on choisit de définir une notion déterminée, cette notion doit être utilisée d'une manière conséquente et uniforme dans toutes les autres dispositions du texte normatif concerné. Compte tenu de ce qui précède, les auteurs de l'avant-projet seraient bien avisés de réexaminer la terminologie utilisée dans la loi-programme précitée et, le cas échéant, de l'adapter à la lumière de la définition que l'article 8 de l'avant-projet insère dans cette loi-

¹³ À l'article 3 de la loi-programme du 27 avril 2007, il convient d'ajouter un point « 11° » et non un point « 10° », comme le mentionne erronément l'article 8 de l'avant-projet.

programme.

Article 10

18. L'article 10 de l'avant-projet s'énonce comme suit :

« À l'exception du présent article, le Roi fixe la date d'entrée en vigueur de l'ensemble ou d'une partie de chaque article de la présente loi ».

Cette disposition devrait être insérée dans un chapitre V distinct, « Disposition finale ».

Le Roi devra de toute évidence veiller à ce que l'ensemble de la loi soit mise en vigueur dans un délai raisonnable. Si tel n'était pas le cas, on risquerait de porter atteinte à l'article 108 de la Constitution qui prévoit que le Roi ne peut suspendre les lois ni dispenser de leur exécution. Afin d'éviter cette situation, on pourrait envisager de prévoir à l'article 10 de l'avant-projet une date limite à laquelle la loi, ou les articles de celle-ci qui n'ont pas encore été mis en vigueur, entrent en vigueur si le Roi s'abstenait de veiller à ce que l'ensemble de la loi soit mise en vigueur dans un délai raisonnable.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME